

“İnformasiya mühitində uşaq və yeniyetmə hüquqlarının qorunması: mövcud yanaşmalar və tələblər”

Dünən Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Mətbuat Şurasının təşkilatçılığı ilə “İnformasiya mühitində uşaq və yeniyetmə hüquqlarının qorunması: mövcud yanaşmalar və tələblər” mövzusunda konfrans keçirilib.

Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov Elina Hacıyevanın intiharı ilə bağlı yayılan məlumatlardan danışıb: “Belə şayiələr yayılıb ki, guya intihara cəhd edəndən sonra o, məktəbdə bir neçə saat saxlanılıb, təcili yardım gec gəlib. Təhsil Nazirliyində araşdırma başlanıb, Səbail rayon prokurorluğunda cinayət işi başlanıb. Hadisənin səbəbləri cəmiyyət tərəfindən də araşdırılmalıdır. Buna görə də biz deputatları və ekspertləri toplamışdıq ki, məsələni müzakirə edək”.

Milli Məclisin deputatı Fazil Mustafa bildirib ki, bəziləri bu məlumatın yayılmasını düzgün hesab etmir: “Bu məsələdə mətbuatı qınamaq düzgün deyil. Çünki mətbuat bunu xəbər kimi yayıb, intiharı təbliğ kimi yox. Bu gün orta məktəblərdə də problemlər var. Bəzi məktəb direktorları yerində deyil. Bu gün çayxanalarda yeniyetmələrdən yer yoxdur. Hamısı qəlyan çəkir. Müəllim valideynin qorxusundan şagirdə irad tuta bilmir. Valideynlər müəllimlərdən irad tutur. Biz bu problemləri aradan qaldırmağa çalışmalıyıq. Məktəblərin qarşısında qəlyanxanalar, siqaret köşkləri var. Bu olmaz. Bu gün qızlar arasında da siqaret çəkənlərin sayı artır. Məktəbin 200 metrliyində qəlxanxana, kafe, köşk olmamalıdır. Məktəb bu məsələlərə nəzarət edə bilmir. Elinanın intiharında müəllimi qınamaq olmaz. Müəllim onu intihara sövq etməyib. Məktəb və valideyn münasibətləri tənzimlənməlidir. Müəllimin statusunu qaldırmaq lazımdır. Valideyn müəllimin şagirdə nəyə görə irad tutduğunu anlamalıdır. Təhsil Nazirliyində komissiya var, bu məsələlər tənzimlənməlidir. Bu məsələdə qanunvericiliyi qınamaq olmaz”.

Deputat, 295 sayılı orta məktəbin direktoru Dilare Cəbrayılva bildirib ki, məktəbdə mənəvi də-

yönlərə söykənən cəmiyyət qurulmalıdır: “Biz məktəbi pisləməklə nə əldə edə bilərik. Biz valideyn olaraq əvvəlcə özümüzü düzəltməliyik. Sonra məktəblə münasibətləri normallaşdırmalıyıq. Məktəblərdə psixoloq ştatlarını artırmaq lazımdır. Məktəb direktoru təyin olunarkən həmin şəxsin psixoloji durumu yoxlanılmalıdır”.

ONA İnformasiya Agentliyinin rəhbəri Vüsalə Məhirqızı isə bildirib ki, ən çox intihar halları dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrindədir. Azərbaycanda bu məsələnin kütləviləşməməsi sevindiricidir: “İstənilən hadisəyə operativ münasibət bildirilməlidir. Bu məsələdə ailənin də məsuliyyəti var. Şagirdə məktəbdə irad tutula bilər. Amma bu normal ailədə məsuliyyət yaradır. Dünən məsələ ilə bağlı o videonun yayılması qətiyyətlə yolverilməzdir. Bunu media etməməlidir. Bu media qurumları hüquq mühafizə orqanları tərəfindən araşdırılmalıdır. Media bu məsələdə günahkar tərəf olmağa doğru gedir. Müəllim və məktəbə qarşı bu boyda fobiya yaratmaq olmaz. Bu məsələ ciddi araşdırılmalıdır, bu işdə günahı olan həkimlərdən tutmuş digərlərinə qədər hər biri ciddi cəzalandırılmalıdır”.

Milli Məclisin deputatı, “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu bildirib ki, məktəblərdə belə hallarla bağlı Təhsil Nazirliyi, Mətbuat Şurası

və deputatlardan ibarət ictimai komissiya yaradılmalıdır: “Hadisənin səbəbləri, bu prosesdə mühit araşdırılmalıdır. Məktəb mühiti, ailə mühiti, kollektiv mühiti var. Bu məsələlər ciddi araşdırılmalıdır”.

“525-ci qəzet”in baş redaktoru Rəşad Məcid isə bildirib ki, Azərbaycanda 1 milyondan artıq şagird var: “Şagirdlərin psixologiyasına təsir edəcək videoların yayılmasında hər kəs məsuliyyət daşımalıdır. O video haradan çıxıb, necə yayılıb, bu da bir təhqiqat məsələsidir”.

Mətbuat Şurası İdarə Heyətinin üzvü, “iki sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə bildirib ki, burada məsuliyyət ümumilikdə cəmiyyətin, hər kəsin üzərinə düşür: “Əvvəllər müəllim valideyn assosiasiyaları var idi və bu format çox səmərəli idi. Hesab edirəm ki, müəllim, valideyn və şagird üçlüyü yaradılmalıdır. Məktəblinin məktəbdən kənarında nə iş gördüyü müəyyən olunmalıdır, müəllimlə valideyn qarşılıqlı əlaqələr qurulmalıdır. Bu sistem Azərbaycanın bütün məktəblərində tətbiq olunmalıdır. Bu format tətbiq olunarsa, mütlüq müsbət nəticələrini görürük”.

V.Rəhimzadə bu məsələdə KİV-ləri də diqqətli olmağa çağırıb. O qeyd edib ki, mətbuat cəmiyyətdə neqativ əhval-ruhiyyə yaradan xəbərləri yaymaqdan çəkinməlidir.

yayıldı ki, həmin idmançı ölüb, lakin sonra məlum oldu ki, bu informasiya yalandır. Məqsəd o idi ki, ictimai rəyi yanlış yerə yönəlsinlər. Bu dəfə də məktəb direktoru əslində psixoloji pozğun ailə deyib, ancaq bu kontekstdən çıxarılar pozğun ailə kimi verilib. Mən bunu deyəndə məni təhqir edirlər ki, sən niyə direktoru müdafiə edirsən, ancaq mənim dediyim odur ki, ifadəni düzgün təqdim etsinlər”.

“Kaspi” Mətbuat və Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, “Kaspi” qəzetinin təsisçisi Sona Vəliyeva bildirib ki, bu cür hadisələrin baş ver-

Milli Məclisin deputatı Aydın Mirzəzadə vurğulayıb ki, bu intihara gətirib çıxaran boşluqlar araşdırılmalıdır və aradan qaldırılmalıdır. Deputat bildirib ki, müəyyən bir təbəqə də var ki, bu hadisədən ajiotaj yaratmağa, müxtəlif strukturları ittiham etməyə maraqlıdır, bunda hansısa siyasi marağ güdənələr də var. A.Mirzəzadə deyib ki, istintaq başa çatmamış, məsələnin bütün tərəfləri öyrənilməmiş cəmiyyətdə qıcıq yaradan informasiyalar yaymaq doğru deyil: “Sosial şəbəkə iştirakçılarına çağırış edirəm ki, bu cür informasiyaların gənclərə nə cür təsir edə biləcəyini bir daha düşünsünlər”.

Jurnalist Azər Həsərat bildirib ki, bəziləri bu hadisədən istifadə edərək ictimai fikri kənara yönəldəcək addımlar atırlar: “Birinci Avropa Oyunları zamanı Avstriya idmançısı qəza nəticəsində yaralanmışdı. Azərbaycan dövləti həmin idmançının müalicəsini öz üzərinə götürdü, bütün lazımı addımları atdı. Ancaq nə baş verdi? Məlumat

məməsi üçün valideyn-məktəb münasibətləri düzgün qurulmalıdır: “Hər bizim valideynlik, övladlarımız bizim canımızdır. Bu gün bu məsələlərin baş verməsinin səbəblərindən biri də ailələrin məktəblə düzgün ünsiyyətdə olmamasından irəli gəlir. Məktəb direktoru ilə valideyn eyni məsuliyyət daşıyır. Valideynlər istəyirlərsə ki, övladları düzgün tərbiyə olunsun heç olmasa həftədə bir dəfə məktəbə getsinlər. Məktəb və ailə sıx birləşməlidir. Uşaq deyəndə ki, müəllim mənə bu sözü dedi, valideyn müəllimin üstünə getməməlidir, məsələnin mahiyyətini öyrənmək lazımdır. Əgər istəmiriksə, bu cür hallar baş versin, daim biz direktorla, sinif rəhbərləri ilə ünsiyyətdə olmalıyıq. Ailə, məktəb və şagird üçbucağı düzgün qurulmalıdır. Eyni zamanda, övladlarımızın məktəbdən kənarında nə işlə məşğul olduğundan, sosial şəbəkələrdə kimlərlə dostlaşdığından xəbərdar olmalıyıq. Uşaq, valideyn və müəllim dost olmalıdır”.